

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
SEPTEMBER 3

JAUJO LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840
Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Volume LXII Nr. 4 (39)

2011. gada 3.septembris - 16. septembris

GAREZERA VASARAS VIDUSSKOLAS 2011. GADA ABSOLVENTU KLASE

Pirmajā rinda no kr. puses: Ēriks Plostiņš, Laura Kalna-Timane, Inta Eilande, Madelēna Laure, Laura Sprūdžs, Ēriks Žālīte un GVV direktore Sandra Kronīte-Sipola

Otrajā rindā no kr. puses: Valdis Račevskis, Silvija Kreile, Anna Muižniece, Kristīne Vansenta, Elisa Sipola, Līva Kalve un Kristaps Dāla.

Trešajā rindā no kr. puses: Andrejs Mantenieks, Kristīna Vītolīņa, Zinta Putene, Emma Willems, Māra Zālīte un Guntis Rūtiņš

Šeit ir viņi, Garezera vasaras vidusskolas (GVV) 2011.gada absolventu klase. Vakar vēl 4. klases audzēķni, bet šodien jau GVV absolventi no ASV un kaimiņu zemes - Kanādas, kuri

savā dzīvē ir gatavi nest pasaulē GVV slavu un popularizēt latvisķas kultūras mantojumu, izpratni par savu vectēvu un tēvu zemi Latviju, latviešu valodu un dalīties latvisko zināšanu gūtajā

mantojumā, kurš iegūts ar vienaudžiem pavadītās, četrās mūžā neaizmirstamās vasara GVV.

Dzidras Tropas fotoattēls

Tija Pūtele, Ariāna Daukša

Ko nozīmē būt latvietēm Amerikā?

Kad mums tiek prasīts šis jautājums, mēs nevaram savas domas izteikt dažos vārdos. Būt latvietei ir milzīgs dzīves gods un vislielākā dāvana, ko mēs mūžā esam saņēmušas. Būt latvietei nozīmē zināt, runāt un milēt latviešu valodu. Ja mums nav valodas, tad mēs nevaram sarunāties. Ja mums nav valodas, tad mums nav tautas dziesmu, sakāmvārdu, mīku, pasaku un nekādas lieteratūras. Ja mums nav valodas, tad arī nav latviešu dzejas. Būt latvietei nozīmē milēt savu kultūru un to vietu, no kurienes nāca mūsu senči. Tas nozīmē būt lepnai, ka mūsu senči karojā un ziedoja savas dzīves Latvijas brīvības dēļ. Būt latvietei nozīmē just līdzi Latvijas sarežģītajai vēsturei un cīņām par brīvību. Mēs šo brīvību esam nopelnījuši. Būt latvietei nozīmē milēt dabu un pateikties par to, ko zeme mums dod. Būt latvietei nozīmē kalt rotas, veidot krāsainos māla podus un gatavot dzintara krelles. Būt latvietei nozīmē ēst garšīgus ēdienu, ko mamma vai vecmamma ir sagatavojuši! Piemēram, pīrāgus, rupjmaizi, kliņgeri un Jāņu sieru. Būt latvietei nozīmē palikt nomodā līdz rīta gaismai Jāņu vakarā. Būt latvietei Amerikā nozīmē apmeklēt

latviešu skolu un izpildīt tur uzdotos mājas darbus, kā arī amerikānu skolas mājas darbus. Būt latvietei Amerikā nozīmē doties uz Garezeru vai kādu citu latviešu nometni vasarā.

Mēs esam apmeklējušas Garezera nometnes ilgos gadus. Mūsu vecāki mūs veda uz Garezera pludmali kā zīdaiņus, un tur mēs visi satikāmies. Kopš tā laika visi esam uzauguši kopā. Trīs gadu vecumā mēs pavadījām rītus Biz-biz bērnos, mācīdamās krāsas, dzīvniekus un burtus. Tur sākās mūsu latviešu valodas mācības un mīlestība. Nākamais solis bija Garezera bērnu nometne no 6 līdz 10 gadu vecumam. Katru vasaru mēs pavadījām divas jaukas nedēļas, mācoties taujas dejas, valodu un dziesmas. Pavadījām laiku ar ziemā neredzētajiem draugiem. No 11 līdz 13 gadu vecumam mācījāmies Garezera sagatavošanas skolā. Tur sākās īstās, intensīvās mācības. Mēs sākām pildīt valodas darba lapas, lasīt Annas Brigideres "Sprīdīt" un asināt prātu ar mīklām. Tā mēs uzaugām. No 14 līdz 18 gadu vecumam apmeklējam Garezera vasaras vidusskolu.

(Turpinājums 6. lpp.)

Remembering the Repressed On the road in Russia

Amanda
Jātniece

Several years ago I began a translation project that took hold of my imagination, namely, the translation into English of a book of life stories of people who had been deported to Siberia in 1941. The general narrative is known to most Latvians, and some feel it is time to forget these tragic events of the past and move on. Not so Dzintra Geka, a filmmaker in Latvia who has spent over a decade documenting the fates of deportees from 1941 and later deportation campaigns. Geka compiled the book I helped translate, which contained the stories of those who had been deported as children. A couple of

days after the book's release in June 2011, Geka led a tour to Russia and Siberia for former deportees and their descendants. This year's tour focused on two notorious men's Gulag camps, where the fathers and grandfathers of the travelers had died.

I jumped at the opportunity to join Geka, for when else would I get such an insider's view of the land and people that had occupied my mind while translating?

Based on the first meeting of the group in Riga a couple of months before our departure date, I envisioned a senior-paced tour of memorial sites and archives with few opportunities to "see Russia". The oldest participant was 86 years old and the majority of others in attendance were in their 70s and early 80s. But two months later, after counting heads on one of several long bus rides on our whirlwind tour of the world's largest country

(boy, did I get my fill of Russian countryside!), I realized that we were an equal number of women to men, and almost half of our group of nearly 30 people was even relatively young (age 30-50). More importantly, the older travelers turned out to be downright sprightly, positive, jovial, and didn't say a peep about discomfort or fatigue throughout the whole trip. I think we "young ones" slept more on the bus than the older travelers.

Our trip began in Omsk in western Siberia, and over the next 10 days and 2000+ miles we wound our way northwest and over the Ural Mountains. On our second day in a village near Omsk, right on the Kazakh border, Dzintra asked the locals whether there were still any Latvians living there. "Only one," they replied. "But I do remember a Latvian boy named Didzis. We played together when we were

Part of the group on the Asia-Europe border

kids," said an older Russian man. And right then – as if on a director's cue – Didzis stepped forward from amidst our group. He had been deported to that village as a child in 1949 but now lived in Latvia and hadn't been back to Siberia in 50 years.

Didzis planted a small fir tree from Latvia on his father's grave

on the Siberian steppe. Then we visited a couple of other nearby villages and met with members of the Omsk Latvian Society, which is comprised of both former deportees and the descendants of voluntary emigrants to Russia from a century ago.

(Continued to page 2)

Vasara 2011

(Continued from page 1)

Remembering the Repressed

On the road in Russia

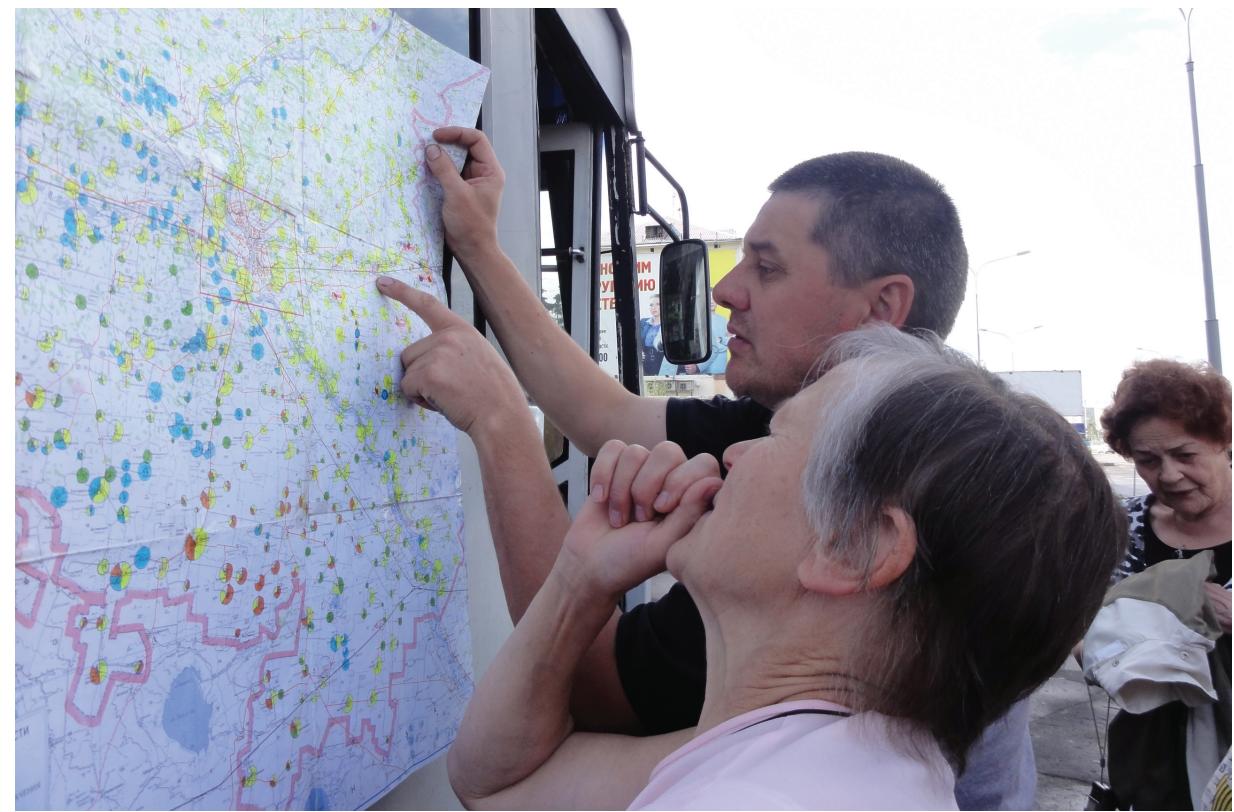
After this seemingly happy beginning to the trip, the two most important supporting characters – our bus drivers Zakhar and Pavel – hung potent new air fresheners in their elderly bus and expertly drove us along narrow highways, past lumbering trucks, and through the rain and fog to Yekaterinburg, which lies on the border of Asia and Europe.

Although this large, modern city had little to do with our deportation tour, it served as a pit-stop and helped flesh out the historical and cultural background of Russia. This wealthy Ural city is where Tsar Nicholas II and his family were murdered in 1918.

I'm sure the sequence of our trip was dictated by geography, but Dzintra Geka the filmmaker could not have planned a better dramatic scenario. Our first

happy, giddy days served as an acclimatizing introduction to the setting. Then the character development began as we spent more and more time on the bus. (Bus tours and road trips are always more about the fellow travelers than the destination). All the while we were building up to the climax, or, in this case, stepping deeper and deeper to the nadir: the descent into Soviet attitudes, denial, "minders", and brick walls of various kinds.

As we drove north from Yekaterinburg to Solikamsk, we stepped back in time and ever closer to held-back emotions. My fellow travelers became quieter and more serious. Solikamsk, also located in the gentle Ural Mountains, is a raw contradiction of a city. It is very old by Russian standards, a beautiful pink midsummer twilight enhances its romantically run-

Skaidrīte and Zakhar look for the best route

down 400-year-old churches, and cows graze along the marshy edges of the Kama River, where we celebrated Midsummer. But huge piles of tailings from potash and salt mines on the outskirts of the city hide the entrances to mines where deportees and prisoners were forced to work. Ugly Soviet-style apartment buildings, sad wooden houses, and a general half-forgotten industrial air make up everything in between. This and the surrounding forests are the site of former and current hard labor camps and prisons. But the local authorities refused our request to see former camp sites, death certificates, court proceedings, and other documents relating to our group's fathers and grandfathers. The local museum lauded the directors of the Gulag camps and placed our memorial plaque next to a gilded bust of Lenin. To top it all off, the ultra-grumpy waitress at the hotel café threatened to break a tray of glasses on us if we didn't get out of her way. However, the director of the museum did apologize that we had to listen to his long pro-Soviet spiel – he hadn't realized how painful it was for us.

By the eighth day we'd hit emotional rock bottom: the Vyatlag men's hard labor camps near Lesnoy in Kirov Province. We had spent a 14-hour day on bumpy gravel roads searching for the route to Lesnoy, only to be told at midnight that we still had another 80 km to go. But we were welcomed as grandly as possible in this dead-end village also surrounded by forests full of past and present prisons. True, the men in our group had to share a dirty hole-in-the-floor of a toilet at the end of the hallway in the makeshift hotel. But the cafeteria at the other end of the building had a tasty, hot meal waiting for us when we arrived at 2 a.m., six hours later than planned.

In Lesnoy the authorities had made a big effort to provide for us, from escorting our bus in a shiny white SUV to having cleared paths in meadows and underbrush several kilometers outside of town on the presumed site of Vyatlag Camp No. 7. No one spoke in the small train car on the way to the site and few spoke on the way back. One of the youngest members of our group placed a homemade

wooden cross in a quiet forest clearing for his great-grandfather and the hundreds of Latvian men who had died there over a half century ago. Back at the cafeteria, he and his friend bought a round of vodka shots for our whole entourage, including official guides and local bigwigs, and said a heartfelt toast before dinner – just like at a Latvian funeral.

Back on the bus, everyone promptly fell asleep, emotionally drained. One by one we woke up, the chatter started up again...and it felt like a rock had been lifted from our shoulders. A job had been accomplished. The film – our trip – was nearing its end. Only a few loose ends remained, like saying goodbye to Zakhar and Pavel and getting to Kirov, on to Moscow, and back to Riga.

See issues of "Laiks" from July and August 2011 for more articles in Latvian about this same trip to Russia and Siberia by Ligita Koftuna. To see more of Amanda's pictures, a map, and further comments about the trip, visit www.domat.lv/siberia-russia-2011.

Amanda Jātniece

Renāta un Biruta speak with a Russian woman in Moiseyevka near Omsk

Kaspars erects a cross at the Vyatlag site

train to Vyatlag

ALJA's lapa**BRĪVPRĀTĪGO DARBS LATVIJĀ**

Dzintars Dzilna ir ilggadīgs ALJA biedrs. Šogad viņš pārcēlies uz Latviju, lai strādātu labdarības laukā.

Ko tu dari Latvijā?

Atbraucu uz Rīgu janvārī ar nodomu nodarboties ar brīvprātīgiem darbiem. Līdz šim esmu veltījis laiku divām organizācijām: *Iespējamā misija* un *SOS Bērnu ciemati*. Tulkoju rakstus no latviešu uz angļu valodu; esmu piedāvājis mācīt jauniešiem angļu valodu. Nākamais solis ir mēģināt abām organizācijām palidzēt ar *fundraising* Amerikā.

Ko šīs organizācijas dara?

SOS ir bāreņu vai *foster care* organizācija, kas gādā par bērniem, kam nav vecāku vai kas ar vecākiem nedzīvo. SOS atšķiras no citiem bāreņu namiem ar to, ka mēģina saturēt bērnus kopā ar ģimenēm, jo ģimenes saistība ir tomēr svarīga bērnu audzināšanai un dzīvei. Aprilī braucu vienreiz nedēļā uz Jelgavu, kur ir SOS ir internāts. Tur dzīvo 11 jaunieši no 15 līdz 25 gadu vecumam. Viņi mācās vidusskolas vai arodskolās (*trade schools*), es piedāvāju mācīt angļu valodu. Mēģinu motivēt jauniešus mācīties, bet diemžel viņi ir kūtri. Otrā organizācija ir *Iespējamā misija*. Lasītāji varbūt pazīsti *Teach for America*; „Iespējamā misija” ir lidzīga programma, kas piesaista labus universitātes absolventus kļūt par skolotājiem uz diviem gadiem. Iespējamās misijas skolotāji iedveš skolēnos

uzņēmību un radošo domāšanu. Tas palīdz skolēniem kļūt par radošiem cilvēkiem. Latvijā, kā saprotu, izglītības sistēma vairāk nozīmes piešķir akadēmiskām zināšanām. Turklat Latvijā ievērojami *apcirpa* skolotāju algas, un tas negatīvi ietekmē skolotāju motivāciju, kā arī jaunu skolotāju skaitu un kvalitāti.

Kā tu izvēlējies strādāt pie šīm divām organizācijām?

Pirms pāris gadiem viena mana draudzene uzsāka *Ideju partneru fondu*, kas atbalsta *Iespējamā misiju*, un tā iepazinos ar šo organizāciju. Domāju, ka misijas mērķis – uzlabot izglītības līmeni un sistēmu ar ilggadīgu plānu ir labākais, ko vareju piedāvāt Latvijai, un tā es pieteicos. Ar SOS iepazinos caur citu draugu, viņa māte Astra Pavlovska ir organizācijas valdē. Uzticos Astras vadībai un uzņēmībai, šīs organizācijas mērķis ir mēģināt saturēt bērnus ar ģimenēm kopā, un tā manā ieskatā ir laba stratēģija.

Kāpēc tu vispār nolēmi pārceļties uz Latviju?

2009. gada maijā lasīju *New York Times* rakstu par ekonomisko krīzi Latvijā. Tur bija rakstīts par diviem jauniešiem, brāļiem Barkovskiem, viņi bija nodibinājuši organizāciju, lai paēdinātu trūcīgos iedzīvotajus. Tātā laikā beidzu pirmo gadu magistra studijās par budismu,

šis raksts mani ļoti iedvesmoja. Es uzdevu sev jautājumu: „Kāpēc es to nedaru?” Tātā laikā mans plāns bija nobeigt maģistra grādu un pieteikties doktora programmā, turpinot budisma studijas. Pēc gada pieteicos dažās programmās, bet mani nepieņēma. Tad atcerējos to iedvesmu, ko man deva raksts par Barkovskiem, un tā aizbraucu uz Latviju.

Kāpēc esi pievērsies budismam?

Kopš bērnības mani ir interesējusi reliģija kā tāda, varu teikt, ka esmu šo interesi mantojis no mātes. Kad pieaugu, biju liels Alan Watts cienītājs, viņš 1950. un 1960. gados bija rakstnieks un lektors, stāstot par rietumu un austrumu reliģijām, filozofijām un psiholoģiju. Ieslojojot trīsdesmitgadniekos, man bija smagi pārdzīvojumi un nezināju, kur likt. Beidzot novānu pie meditācijas, par ko biju dzirdējis no Watts, bet nekad nebiju to praktizējis. Aizgāju uz dažiem kursiem, izlasīju pāris grāmatu un ieguvu vismaz nedaudz miera. Tālāk man radās doma praktizēt budistu meditācijas un mācības nevis tikai brīvā laikā, bet ar to nodarboties. Viena iespēja bija kļūt par universitātes profesoru budistu studijās, un uz to arī virzījos. Atrādu Naropa universitāti, ko 1970.

Dzintars Dzilna pie Budas

gados uzsāka viens tibetiešu budistu mācītājs (Latvijā tos sauc par „skolotājiem,” varbūt tāpēc, ka vārds „mācītājs” ir par daudz saistīts ar kristietību, bet manā izpratnē mācītājs ir tas, kurš māca). Naropa ir pazīstama ar to, ka piedāvā reliģijas studijas nevis tikai akadēmiskā perspektīvā, bet arī praksē. Tur, studējot budismu, man bija kursi budisma filozofijā, kā arī valodās un vēsturē, tur bija arī meditācijas kursi.

Kāpēc tu nemēģini tālāk sagatavoties un atkal pieteikties uz doktora grādu?

Kaut gan sevi uzskatu par relativi veiksmīgu studentu, studējot man nemaz tik veiksmīgi negāja. Visu savu laiku veltīju studijām un beigās biju izputējis. Turklat atklāju, ka mans mērķis kļūt par profesoru ir diezgan savīgs. Esmu gribējis parādīt citiem, cik esmu gudrs un veiksmīgs. No vienas puses, tāda griba palīdz sasniegt dzīves mērķus. Bet no otras puses – budisms māca, ka iekāre kā arī riebums ved uz ciešanām.

Kaut gan neturpinu akadēmiskās studijas, Latvijā esmu piedalījies lokālajā budistu centrā, *Ganden*, kur piedāvā tibetiešu budistu prakses un filozofijas apmācības.

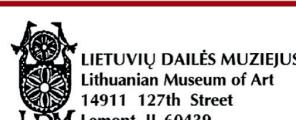
Ko tu vari ieteikt ALJA biedriem sakarā ar plāniem dzīvot un strādāt Latvijā?

Latvijā man ļoti patīk, un ie-

saku visiem atbraukt, vismaz uz kādu laiku. Protams, dzīvoju gandrīz kā atvainījumā. Dzīvoklis ir tiesi Rīgas centrā, dzīvoju pietīcīgi, man nav lielu izdevumu. Kaut gan esmu šur tur atradis apmaksātus darbus, nestrādāju pilnu laiku. Diemžēl neietaupu neko vecumdienu. Ja var kaut ko izdomāt un darīt, tad dzīvot Rīgā ir patikami. Staigāt apkārt pa ielām, redzēt seno arhitektūru, tas ir viens no maniem maziem priekiem, nemaz nerunājot par futbolu, ko otrdiens spēleju ar draugiem (vairums ir latvieši no ārzemēm, un daudzi ir bijuši ALJAs biedri) vai zoliti, kad sanākam ceturtdienās. Tad vēl ir izbraukumi uz laukiem vai tusiņi nedēļas nogalēs utt. Protams, ziemas ir aukstas un tumšas, janvārī, kad atbraucu bija samērā nomācoši. Bet man patika, kaut gan redzēsim, kā man patiks nākamgad. Katrā ziņā Latvija gaida latviešu jauniešus no Amerikas. Ir iespējas palīdzēt kādai labdarības organizācijai vai uzsākt savu biznesu, kaut gan tas, protams, nav viegli.

Labdarības organizācijas Latvijā, kas meklē brīvprātīgos, partnerus un ziedotājus:

- www.lbf.lv
- www.iespejamamisija.lv
- www.samariesi.lv
- www.redcross.lv
- www.sosbernuociemati.lv

JAUNO LAIKS iesaka

“Mākslinieks trimdā – latviešu un lietuviešu bēgļu māksla, 1944- 1950”

2011. gadā no 15. oktobra – 27. novembrim
Atklāšana sestdien, 15. oktobrī, pulksten 7 vakarā

Pasaules latviešu mākslas savienības ceļojošā izstāde, “Mākslinieks trimdā – latviešu bēgļu māksla 1944-1950” būs skatāma Pasaules Lietuviešu Centrā (World Lithuanian Center) Lietuviešu mūzeja telpās. Tā būs kopīga izstāde ar lietuviešu pēckara bēgļu mākslu. Kopš atklāšanas Garezerā Klinklāva galerijā 2010. gada augustā izstāde ir ceļojusi uz Mineapoli, Klīvlandi, Filadelfiju un Vašingtonu, D.C. latviešu vēstniecību, kur to atklāja Latvijas vēstnieks Andrejs Pildegovičs. Izstādi vēstniecībā apmeklēja arī prezidents Valdis Zatlers savā ASV visītēs laikā.

Esam gandarīti sadarboties ar Lietuviešu mūzeju Lemontā, kurā ir saglabāta liela kollekcija lietuviešu mākslinieku un dailumatnieku darbi. Katram Čikāgas latvietim, kurš nav vēl šo centru apciemojis, būs iespēja izstādes atklāšanas laikā iepazīties ar mūsu brāļu tautas kultūras mantojumu, ieskaitot tautas mākslu, koka skulptūras un reliģisku objektu mākslu, kā arī mūsdienu lietuviešu mākslu.

Visi laipni aicināti. *Labas!*

LITHUANIAN MUSEUM

The Lithuanian Museum of Art is committed to the preservation of Lithuanian culture via the arts and regularly sponsors lectures, concerts, poetry readings as well as exhibits by contemporary artists. Thanks to a grant from Lithuanian Foundation and support from the Lithuanian World Center, the Museum currently has over 10,000 square feet of exhibit space, an experienced and dedicated staff, and above all, an art collection that represents the determined, freedom loving spirit of the Lithuanian people.

The Museum was the recipient of an outstanding collection of wood carvings by contemporary Lithuanian wood sculptors. Lithuanian wood sculpture is justly regarded as having no parallel in Europe by virtue of its wide popularity, originality, and expressive imagery. The collection of 128 pieces by 14 wood carvers was assembled in Lithuania by an avid collector of folk art, donated to the Museum and is on permanent display in the Wood Carvers Gallery.

Vasara 2011

SKATS UZ 3X3 NOMETNI GAREZERĀ

Kā zināms, 3x3 ir latviešu nometne trīs paaudzēm. Mēs milam 3x3 nometni Garezerā, un uz to braucam katru gadu. Mūsu kompānijā gan ir tikai viena paaudze. Vismaz pagaidām.

Dace Saule ir latviešu meitene. Slaida kā egle, hidraulikas inženiere, kas dzīvo un strādā *Dubuque*, Aijovā. Liela rokdarbiniece, viņa skrien maratonus. Agrita Kiopa ir latviešu meitene. Raksta disertāciju par zinātniekudraugiem Dzordžijas Tehnoloģiju institūtā Atlantā. Uz 3x3 brauc uzņemt latviskumu. Zanda un Francis Baueri ir latviešu pāris Klīvlandē. Zanda ir dzimusi Latvijā, Francis - Amerikā, abi Garezera aktivisti. Raimonds Pavasaris ir latviešu puisis no

dalās, jo grib atpūsties no mācībām. Tālīs Bauers ir latviešu puijis no Nujorkas. No mums visiem visvairāk ceļojis pa pasauli, kā jau to IT un finanšu cīvēks.

Nometne sākas svētdienā pēc Garezera vasaras vidusskolas izlaiduma. Ja atbrauc svētdienas pēcpusdienā, tad jūties kā pēc kāzām. Garezera darbinieki mazliet saguruši, meijas pie durvīm un vīstošas gladiolas vāzēs vēl no vidusskolas izlaiduma.

Šoreiz nolēmām, ka ieradīsimies jau sestdienā. Tā kā par tikšanu pie guļvietas GVV izlaiduma sestdienā var nesapnot, nolēmām izmēģināt Trejupes „kaučērfingu”. Jāsaka - burvigi. Tā nu pirmo nakti pavadijām pie mazas hipijmeitenes, kas studē vietējā koledžā mikolo-

Danči 3x3 nometnē Garezerā

ūdens volejbolam, maratona treniņam - 15 jūdžu skriešanai, lielai ēšanai gan īdnīcā, gan līdzņemto gardumu baudišanai un visām citām labām lietām, kuļu dēļ mēs te braucam.

Ievirzes ir 3x3 dienas oficiālā puse. Vieni strādā ar koku, citi cep maizi, citi(as!) auklē bērnus. Dace, Agrita un vairums mūsu mazās kompānijas kaļam rotas pie Lilitas Spures un Andra Rūtiņa. Mūsu veikums redzams 3x3 Facebook profilā. Gribētos jau arī pagūt uz citām nodarbiņām un apgūt vēl citas prasmes un zināšanas, bet kā saka - visam sava cena, katra minūte darbnīcā zelta vērtā.

Vakara lekcijas un sarunas ir 3x3 pusoficiālā ievirze. Tās parasti notiek par tēmu, kas nāk līdzi politikas vai kultūras ieviržu vadītājiem pēc vakara lekcijām. Politiku parasti vada Jānis Penīkis un vēl kāds interesants cilvēks. Šī gada „svaigās asinis”

bija Pauls Raudseps, žurnāla „Ir” komentētājs. Sen nebija dzirdēta tik akadēmiski un politiski korekta un reizē dzīva runa.

Nikšana ir trešā 3x3 oficiālā nodarbe. Tā sākas ar tumsu, kad vairs cits citu nevar saskatīt un var pie dzīvas mūzikas no sirds izdzancoties un izdziedāties. Šogad muzikantu pulks bija kā nekad - vairāki akordeonisti, stabules, vijoles un pat kontrabass. Vienmēr atrodas kāds, kam deju solis ir zināms un kas to var iemācīt citiem.

Neoficiālā 3x3 daļa, protams, ir pašu ziņā. Laiks gan tai ir jāsakasa pa starpu visam citam, bet kaut kā jau tas atrodas. Peldēšanās ir obligāta - pēc pusdienām, pirms vakariņām un naktī „pa pliko”. Ar pārejo - kā sanāk. Šogad Dacei un Raimondam saņāca 15 jūdžu rīta skrējiens, mums pārējiem katram vismaz riteņbrauciens apkārt ezeram, meteoru lietus vērošana, Round

Barn vīnotavas apmeklējums, un daudzi gari vasaras kopā būšanas vakari. No plānotā nesaņāca vienīgi Grandrapidu veikborda parka apmeklējums, kas nodomātajā dienā bija ciet negaiditas inspekcijas dēļ. Bet tas nekas, jauni plāni jau tiek kalti. Viens no tiem - iegādāties mazo Lucas īdienu un grāmatu veikaliņu, un pie tā atvērt laivu nomu.

Agrita Kiopa un Dace Saule

3x3 Garezerā satiekas draugu pulciņi, gan jauni, gan veci. Vieni dzīvo Milvokos vai Čikāgā, citi Alabāmā, Floridā, Kalifornijā vai turpat Mičigānā. Garezers ir centrālā vieta, kur tie var satikties un pavadīt jauku nedēļu kopā, pie reizes kaut ko jaunu iemācoties 3x3 nometnē. Brauc arī ģimenes un vieninieki. Sikāka informācija un bildes: www.3x3.lv.

No kreisās Agrita Kiopa un Dace Saule

Viskonsīnas. Ugunsdzēsējs un sniegadzēlājs (Nr. 1 Viskonsīnā un Nr. 7 Amerikā!). Silvija Resne ir latviešu meitene no Klīvlandes. Skolotāja „īstaja” dzīvē un Garezera vasaras skolā. 3x3 pie-

ģiju - zinātni par sēnēm. Sagai-dījām svētdienu, peldoties, sau-ļojoties un briestot nedēļas pa-sākumiem - oficiālajām 3x3 ie-virzēm, sarunām, nīkšanai, un neoficiālajai peldēšanai un

There is a lot more to being Latvian

Rita Pelēce,
Mineapole

So, how do you spend a summer with your children if you don't want to, can't afford to, or don't know how you'd spend a few summer months with your children in Latvia? How can you get them to hear and speak Latvian for a week, two, three or six? Why you can send them to a Latvian summer camp!

There are a few Latvian camps, from coast to coast in the US and Canada. So for those who want a Latvian cultural “booster shot” of sorts, summer is the time to travel and go to camp. From mid-June to mid-August Latvian par-

ents and their children are on the road traveling to camp in hopes that their children will make some new friends and speak a little bit more Latvian than they do at home. There is nothing quite like camp life that can forge life long memories and “forever” friendships. And many of the children do try a bit harder to speak Latvian, if only to other adults and authority figures. But most of all, camp is fun!

I never attended the summer camp there, I went further up the road to the outskirts of Holland Michigan, and went to a quaint little camp called “Mezvidi”. It was idellyc or atleast that is how it stands out in my mind. Even as a young child of 8 I could almost see the entire camp perimeters upon entering. As we drove into the camp down the dirt road the first thing I would see was a large oak tree. It really was old, maybe

not what they call a “dizozols” in Latvia, but definitely big and old enough that it took about 3-4 of us kids to wrap our arms around it! Under the oak was a crooked bench. At the oak, the road split, but only to get around it. Once we were around the oak it was time to park the car. No one had vans or rocket-boxes back then, but a few smart Latvian families had station wagons and conversion vans to haul us kids from Minneapolis to Holland for 10-12 hours at 55 MPH, the legal highway limit at the time.

“Mezvidi” or the “Middle of the Woods” had a few old buildings, a house where the girls slept up on the hill. And very cool multi-car garage that had been converted minimally to house the boys. Now that was a cool place to sleep! Past these two buildings one could spot the flag mast, where we'd go each morn-

ing to “salute” the flags of Latvia and America, hear a short morning greeting by the camp director, someone's grandmother, I was sure at the time. But the best part was the morning greeting! Looking back it was very “scout” or “militaristic”. We'd march in a line with our cabin mates to the flag clearing and greet the director, who was always there already waiting for us and any other group who'd beat us to the punch. “LABRIT SORIT!” (Good morning, this morning!) was the main call, but every now and then the older boys or girls would march up they would add “Lai bikses krit!” (May your pants fall down!) I couldn't wait until I was old enough to punch out that line!

About a quarter way around the lake a traditional Latvian sauna, a “pirts”, was built. It looked like it had been modeled after a pirts from a Latvian novel or play. My

eyes could hardly believe it was real the first summer I saw it. It even had a well next to it, with a hanging bucket. (Though I don't remember that being functional. We just went to the lake with a bucket for water instead.) What I do remember is going in the pirts for the first time, and being told to leave my swimsuit on. It was a bit of a shock as I grew up going to a neighboring Latvian family's pirts on Saturday nights and knew that one did not wear a polyester swimsuit into the pirts.

Thinking back about “Mezvidi” I really think it was the best place one could send their child of 8 or 12 for two weeks 500 plus miles from home.

Then comes Garezers. I started going to Garezers when I was old enough to go to the Vidusskola, the Middle School, or High School.

(Continued to page 5)